

/DE PETER HABELER RUNDE

Het Zillertal en Peter Habeler zijn onafscheidelijke begrippen. Oostenrijks grootste bergbeklimmer is zijn vallei altijd blijven koesteren en het Zillertal is hem daar bijzonder erkentelijk voor. Hij is inmiddels 75 geworden maar hij wilde nu geen feestelijkheden meer. Die had de gemeente Mayrhofen al georganiseerd in 2012 voor zijn zeventigste. Er werd toen beslist een nieuwe hoogteweg naar hem te noemen, tot zijn grote verrassing. "Man kann es kaum in Worte fassen, wie stolz ich auf dieses Geschenk bin." Het westelijke deel van het Zillertal, met onder meer de Olperer, de Schrammacher en de Hochfeiler, is Habeler's favoriete hoekje. De tour werd in 2013 ingewijd. Hoogste tijd om dit traject eens uit te testen.

MET DRIE MAN EN EEN VIERVOETER

De *Peter Habeler Runde* is een zevendaagse huttentocht die eigenlijk in een kring rond de Olperer (3476 meter) loopt. Habeler werd nauw betrokken bij de uitstippeling ervan. Hij maakt grotendeels gebruik van bestaande wegen maar waar nodig werden nieuwe verbindingen gemaakt en oude verbeterd. Een deel van de tocht loopt langs de Zuid-Tirolse kant van de Zillertaler Alpen. Het is een zeer gevarieerde tocht die niettemin genoteerd staat als "*Anspruchsvoll*". Ik was voor deze trip vergezeld van Jo De Smedt en François Akkermans, beiden van BAC Antwerpen, en van Orki, mijn witte herdershond van nog geen twee jaar oud.

Je kan kiezen of je de *Runde* in uurwijzerzin stapt, dan wel omgekeerd. Ook je vertrekpunt kan je zelf kiezen, wij kozen voor wat ons de meest logische leek. Vertrek aan het stuwmeer van Seigeis, je hebt dan maar een klim van een goede twee uur om de Olperer Hütte (2389 meter) te bereiken. Om 14 uur hebben we afgesproken aan parking Seigeis, het regent inmiddels Oostenrijkse pijpenstelen. Een uur later kan de klim toch droog beginnen, maar helaas zal hij nat eindigen. De Olperer Hütte werd in 2007 geheel herbouwd en mag zich nu tot de passiefbouwhutten rekenen. De ontvangst is hartelijk ondanks de drukke bezetting. Wij worden met de hond ondergebracht in een winterruim, wat ons eigenlijk goed uitkomt.

Op dag 2 staan we op bij een stralende hemel. Tegenover ons liggen de Große Moseler (3480 meter) en de Hochfeiler (3509 meter), zij zullen nog twee dagen de horizon domineren. We hebben vandaag een traject van 8,7 km af te leggen tot het Pfitcherjoch. Globaal genomen meer dalen dan stijgen, dat moet in minder dan vier uur kunnen. Orki kan nu voor het eerst haar hondenschoentjes aantrekken. Voor een dagtocht hoeft dat niet, maar een volle week elke dag vier tot acht uur stappen op rots en sneeuw, daar zijn de pootkussentjes van een plattelandshond niet tegen bestand.

Het traject loopt via het Unterschrammachkar om dan geleidelijk te klimmen naar het joch. Het landschap is wijsd, niet echt gevarieerd maar dat doet geen afbreuk aan de zuiverheid. Pfitcherjochhaus ligt op 2276 meter, net over de grenslijn van Oostenrijk en Italië. Het is een private hut, dus geen AV-korting, maar het doet deugd eens niet te moeten aanschuiven voor een douche. Pfitcherjochhaus moet het duidelijk meer hebben van de mountainbikers en in de winter de skiërs, maar dat staat de gemoedelijkheid niet in de weg. Ook hier mag de hond mee in de kamer, zonder morren.

Dag drie. De weersvooruitzichten zijn niet schitterend. Voor deze dag zal het nog meevallen maar daarna wordt het erg onzeker. Vandaag moeten we de Landshuter-Europahütte bereiken, dit is het kortste traject van de hele tour, 8,2 km weliswaar met enkele fikse hoogteverschillen onderweg. Drie tot vier uur stappen aan de Zuid-Tirolse kant van de Zillertaler Alpen, waar we normaal de warme Italiaanse zon hadden verwacht. Het landschap wordt ineens veel gevarieerder, langs enkele kleine meren komen we op de Landshuter Höhenweg die we volgen tot de Friedrichshöhe waar we de hut al zien liggen op 2693 meter. Het is de hoogste hut op de *Habeler Runde*. Hier leven nogal wat gemzen, maar door de vele mistflarden hebben we die niet gezien. Marmotten daarentegen des te meer, zij komen tot dicht bij het pad.

EEN HUT MET GESCHIEDENIS

De Europahütte bulkt van geschiedkundige anekdotes. Haar bestaan dateert al van 1899 toen klimmers van de DAV-sectie Landshut (Oberbayern) hier hun Alpine steunpunt bouwden. In 1915 werd de hut, zoals overal in de regio, door het Oostenrijkse leger opgevoerd. Aan het eind van de oorlog viel Zuid-Tirol met nog wat omliggende valleien ten prooi aan de Italiaanse gebiedshonger. Het verdrag van Versailles bepaalde waar de nieuwe grens kwam, en... die liep dwars door de hut. Dat verklaart waarom er tot vandaag twee ingangen en twee trappenkokers in de hut zijn, de centrale gang volgt precies de grens. De Zuid-Tirolse familie Holzer die al sinds 1972 de hut uitbaat, woont en slaapt in Oostenrijk, de slaaplager en de Stube liggen in Italië.

De Italiaanse kant werd in 1918 toegewezen aan de CAI, sectie Sterzing, de Oostenrijkse kant bleef bij DAV Landshut. Die gesplitste verantwoordelijkheid deed de hut geen goed, in de vijftiger jaren was het verval aan Italiaanse kant niet meer te overzien. Pas in 1984 sloten beide secties een akkoord voor een ingrijpende sanering. Vanaf dan draagt de vlaggenmast zowel de Italiaanse, Oostenrijkse, Duitse en de Europese kleuren en verdringt de naam Europahütte de vroegere naam Landshuter Hütte. Water is hier kostbaar. Nu wordt het opgepompt, maar lange tijd moest het van een bron honderdvijftig meter lager tot aan de hut gedragen worden. Een douche moet je hier niet verwachten maar dat wordt ruim gecompenseerd. De keuken is immers uitmuntend. Zoals wel vaker in Zuid-Tirol wordt de gekende gemoedelijkheid gekruid met de geneugten van de Italiaanse gastronomie.

Hüttenwirt Florian Holzer is van kinds af opgegroeid met deze hut. Hij nam een goede tien jaar geleden het beheer over van zijn vader Helmut, maar ook die is hier nog alomtegenwoordig. Tegen dat de avondklok naar tien tikt komt de oude Helmut nog even met de fles Obstler bij mij zitten en vertelt ronduit over de meer dan vijftig jaar dat hij de zomermaanden hier doorbracht als Wirt. Over hoe het vroeger was, over het uitzonderlijke panorama van de hut, over de groten die hier langsgelopen zijn en die hij allemaal goed kent: Habeler, Messner, Kammerlander, Einsiedler en vele anderen. Het uitzonderlijke vergezicht is ons helaas niet gegund, en het miezert wanneer we de volgende ochtend aan onze vierde dag beginnen. Dit wordt het langste traject, niet enkel door de 16,5 km lengte, maar vooral door het profiel van de tocht: bijna zestienhonderd meter dalen om dan weer twaalfhonderd hoogtemeters te stijgen. Na het Sumpfschaftl volgt een steile afdaling met een tiental meter goed gezekerde klettersteig. Dat wordt de lakmoesproef voor Orki, een hond kan immers geen ingemetste stalen treden afdalen, laat staan zich vasthouden aan een kabel, en ze heeft nog geen integraalharnas. Met enkele bandslingen knopen we de noodzakelijke beveiliging aaneen zodat ik, waar nodig, haar 32 kg aan de klimgordel kan hangen. En dat verloopt relatief vlot. Het is belangrijk om een hond onnodige stress te besparen.

De tocht daalt dan verder tot Parkplatz Nockeralm (1345 meter), dat ook een mogelijk vertrekpunt voor de tour is. We hadden drie en een half uur nodig voor de afdaling, vanaf daar moeten we nog een goeie drie uur stijgen. Het pad loopt nu het Valsertal omhoog langs uitzonderlijk kleurrijk begroeide hellingen tot de Geraer Hütte op 2324 meter. De dag was nat begonnen maar het klaart in de namiddag helemaal uit. Helaas gaan de hemelsluizen tegen de avond weer open zodat het zicht op de Olperer en de Fußstein ons wordt ontzegd.

DE GERAER HÜTTE

Gelegen in het *Naturschutzgebiet Valsertal* is dit zonder twijfel de mooiste hut van de Runde. Een traditionele hut met een uitstekende keuken in een grandioos decor, een "Kessel" met wanden tot vijfhonderd meter hoogte. Dit is één van Peter Habeler's lievelingsplekken. Het is ook de eerste hut waar men mij de vraag stelt of ik zelf voeding voor de hond heb, dan wel of zij iets moeten voorzien. En ook de enige waar men in de kamer een extra matje heeft gelegd voor Orki.

Dag vijf. Alweer vertrekken we droog in noordelijke richting. Het weerbericht belooft niets goeds voor vandaag en al helemaal niet voor morgen. We stappen al enkele dagen parallel met twee Nederlandse duo's, hun gezelschap geeft meer kleur aan onze tocht. We volgen nu weg 527, nieuw aangelegd voor deze tour, die loopt over oude gletsjermorenes tot de Kleegrubenscharte. Het traject voor deze dag is ongeveer tien kilometer lang, goed voor vijf uur stappen, behoudens onvoorziene verrassingen. De wolken stijgen uit alle dalen omhoog en we stappen een hele poos in de mist. Bij momenten gaat het druppelen en we bereiken de Kasererscharte in regenkleedij.

Daar voorbij liggen er weer bredere almen voor ons om na enkele uren het Tuxerjoch te bereiken. Tuxerjochhaus is, net zoals het Pfitscherjochhaus enkele dagen geleden, veeleer een plek voor de mountainbikers dan wel voor de bergwandelaars en de klimmers. De ruime veranda met lange tafels en even lange banken verklaart dat hier op mooie zomerdagen vele tientallen dagtrippers zitten. Vandaag niet dus, maar dat is een prima gelegenheid om de rugzak eens helemaal leeg te maken en veel rommel te kunnen open leggen. Wij zitten hier kort na onze aankomst meteen een wolkbreuk uit, Egbert en zijn vriendin beslissen om hier af te dalen en de tocht in te korten.

Morgen staat de koninginnenrit op het programma. Op de verdieping van de hut hangen foto's die een beeld moeten schetsen van de moeilijkste passage: enkele honderden meter klettersteig. Het lijkt indrukwekkend, zeker met de aangekondigde sneeuw, zodat onze Nederlandse vrienden Titus en Marijn twijfelen over de verderzetting.

Misschien heeft onze vastberadenheid hen de beslissing doen uitstellen tot morgen. Jo en François krijgen een plekje in het lager, voor mezelf wordt tegen de avond een matras, deken en hoofdkussens aangevoerd. Ik moet met de hond in de eetzaal slapen. Zalig! Geen snurkers noch krakende bedden, geen lawaai van toiletgangers, als enige geluid de regen die buiten tegen de ramen kletst. Zo veel luxe heb je niet gauw in een berghut.

Dag zes. Het weerbericht klopt helemaal. Geen indrukwekkend uitzicht op de Hintertuxgletsjer aan de andere kant van de vallei, zelfs amper zicht op het verloop van onze afdaling. Het regent en de wind is snedig. We hebben 8,5 km voor de boeg met behoorlijk wat stijging en daling. Normaal goed voor vijf uur stappen maar met deze weersomstandigheden kan dit een uur of twee meer worden.

Onderweg komen we langs het Spannagelhaus en nog wat hoger langs het middenstation van het Hintertuxer skigebied. Ondanks het slechte weer en de al even slechte sneeuw komen hier verrassend veel skiërs naar beneden. Omdat we al goed opgeschoten zijn, veroorloven we ons om in het restaurant van het skistation iets warmes te gaan drinken. Maar even graag laten we het ski-circus weer achter ons. Regen maakt plaats voor sneeuw. Meer en meer sneeuw. Dat belooft voor de overschrijding van de Friesenbergsscharte straks.

Onze Nederlandse vrienden hebben beslist om, ondanks het slechte weer, toch de cirkel rond te maken. Ze zullen hier geen moment spijt van hebben denk ik. Even na de middag is het dan zover en bereiken we de Scharte op 2911 meter, meteen het hoogste punt van de Runde. Van hier zou de afdaling anderhalf uur duren, maar de tien centimeter verse sneeuw kan het eerste stuk nog wat vertragen. Voor ons geen probleem maar wel voor de hond. Gelukkig hebben we de routine al opgebouwd, en ook Jo weet precies hoe in dergelijk terrein met honden om te gaan. We raken relatief vlot over de klettersteig en wat lager kan Orki weer vrij lopen. Honden kiezen graag hun eigen parcours en leggen daarbij soms drie maal de afstand af die wij stappen. Via de indrukwekkende rotsformaties van de Petersköpfl bereiken we vlot het Friesenbergshaus op 2498 meter hoogte.

SYMBOOL VAN EEN BELADEN POLITIEK VERLEDEN

In het *Friesenberghaus* huisde vanaf 1933 de "Sektion Donauland". Die was in 1921 opgericht door voornamelijk Joodse bergbeklimmers die door hun eigen sectie uitgesloten werden. Wanneer de DAV- en ÖAV-secties geleidelijk de beruchte "Arierparagraph" in hun statuten hadden opgenomen wijzigde ze haar naam in *Alpenverein Donauland*. Het volledige verhaal zou ons hier te ver van de Habeler Runde laten afdwalen, maar ik wil dit intrigerende verhaal graag bij een latere gelegenheid uiteenzetten.

Al bij het betreden van het Friesenberghaus staat die voorgeschiedenis op de voordeur samengevat. Vandaag is het opnieuw een hut van DAV-Berlin die zowel op de *Berliner Höhenweg* als op de Peter Habeler Runde ligt. De Berliner Höhenweg bestaat al sinds 1889 en is daarmee een van de oudste van de klassieke hoogtewegen in de Oostalpen. Het Friesenberghaus is, net als de Geraer Hütte, een traditionele hut. Ook hier is de keuken uitstekend en zijn de porties rijkelijk. De sneeuw- en regenbuien stoppen en dat geeft hoop voor de laatste dag.

Op de ochtend van de zevende dag rustte God, maar wij hadden nog een korte etappe af te werken om weer ons startpunt te bereiken: de Olpererhütte. Of God daar voor iets tussen zat, laat ik in het midden, maar de hemel klaart plots helemaal uit en bij stralend weer bereiken we nog voor het middaguur het terras van de hut. Orki heeft zich de hele week uitmuntend gedragen en was overal de lieveling van de andere wandelaars en de hutbezoekers. Wat een zegen om een hond te hebben die nooit blaft als dat niet nodig is, die komt als ze geroepen wordt en die overgelukkig is als ze vrij de hellingen kan oplopen. Maar niettegenstaande de regen was deze tour ook voor ons elke dag uiterst genietbaar. We toefden een week in de wolken, even blij als een hondje in de bergen. 🐕

PRAKTISCHE TIPS EN INFO

- De totale Peter Habeler Runde is 56,4 km lang met een totale stijging van 4990 hoogtemeter. Op elk van de etappes is er ook mogelijkheid om er een top bij te nemen. Door de weersomstandigheden hebben wij dit niet gedaan.
- Behalve van Stegeis kan je de Runde ook starten in Ginsling of Hinterux, of vanuit het Pfitschtal, het Wipptal of vanaf de Brennerpas. Het laatste stuk van de weg van Mayrhofen naar Stegeis (voorbij Ginsling) is een tolgeweg. 12€ h/t voor een personenwagen.
- Standaard berguitrusting. Er is geen klimmateriaal nodig, tenzij voor sommige topbeklimmingen.
- De hutten zijn in regel open van juni tot september. Check toch de exacte data op de respectievelijke websites. Je kan via de site www.mayrhofen.at alle reservaties boeken met het door jou gekozen vertrekpunt. Er zal je een voorschot worden gevraagd. Wij reserveerden rechtstreeks per hut om telkens duidelijk de aanwezigheid van de hond te kunnen melden.
- Elke hut biedt een vegetarisch alternatief voor het "Bergsteigermenu".
- In de Olpererhütte en in de Geraer Hütte kan je elektronisch betalen. De andere hutten aanvaarden enkel contant geld.

info: mark.sebille@klimenbergsportfederatie.be

Foto boven: Europahütte

Foto onder: Geraerhütte

Foto rechts: Rond de Europahütte wordt heel precies aangeduid waar de grens loopt tussen Oostenrijk en Italië. En die loopt dwars door de hut.